

Right!

SPECIAL: MIGRATIE

TIJDSCHRIFT VOOR DE RECHTEN VAN HET KIND

**Nederland onderstreept
moreel bankroet**

Kinderrechten en Migratie: de stand van zaken

Fotoreportage: Kijk mij eens!

**Kinderen uit het oog verloren
bij Kinderpardon**

OP EIGEN BENEN

“Ik ben Maryam, ik ben 16 jaar en ik woon al 8 jaar in Nederland. Ik ben naar Nederland gevlucht met mijn ouders, zusje (9) en broertje (13). Wij zijn hierheen gekomen omdat er oorlog in Irak is. Sinds we hierheen zijn gekomen hebben we in verschillende asielzoekerscentra gewoond.

Steeds weer verhuizen is niet prettig. In een azc moet je heel veel met andere mensen delen, zoals de wc, douche, keuken en wasmachines. En je hebt heel weinig privacy. Maar het meest erge aan in een azc wonen is dat je in stress en onzekerheid leeft. Je weet niet of de volgende dag politie aan je deur klopt en je meeneemt naar Zeist of Gilze en je daarna terugstuurt naar je eigen land.

Toekomst

Het engste vind ik aan mijn land, los van het feit dat het daar onveilig is door de oorlog, dat wij (mijn broertje, zusje en ik) daar geen toekomst hebben. We kunnen alle drie geen Arabisch en daardoor kunnen we daar niet naar school, geen opleiding doen en geen diploma halen. Als onze ouders straks niet meer voor ons kunnen zorgen, en we op onze eigen

benen moeten staan, komen we op straat terecht omdat we geen diploma's hebben. Toen het Kinderpardon kwam waren we zo blij, maar er zat één regel in waar we niet aan voldoen. Meewerken aan terugkeer. Het voelde alsof iemand je iets gaf wat je echt nodig had en dan weer van je afpakte.”

Op zaterdag 4 juni 2016 deelde Maryam samen met Daniël, David, Noor, Lilit en Maysam flyers uit aan de leden van de PvdA, voorafgaand aan de ledenvergadering in Nieuwegein. Meer dan 80% van de PvdA leden stemde voor de motie van PvdA-lid Esther van Dijken om de kinderpardonregeling aan te passen. RTL Nieuws maakte een item over het onderwerp en Maryam werd geïnterviewd.

INHOUD

Blog Maryam	2
Column Kinderombudsman	3
Nederland onderstreept moreel bankroet	4
Mijn leven in Nederland	5
Kinderen uit het oog verloren bij Kinderpardon	6
Fotoreportage: Kijk mij eens!	8
Kinderrechten en Migratie: de stand van zaken	10
Interview Mariam	14
Interview schrijfster boek Free Run	15
Oproep van gewortelde kinderen	16

OMMEZWAAI

In de herfst 2012 werd bekend dat het Kinderpardon werd opgenomen in het regeerakkoord. In die tijd onderzocht ik bij het Onderzoeks- en Expertisecentrum van de Rijksuniversiteit Groningen gevluchte kinderen die langer dan vijf jaar in Nederland verbleven en een recht op verblijf vroegen. Allemaal al jaren levend in onzekerheid over hun toekomst. Ik was zo blij voor hen. Eindelijk kon, zoals ze me zo vaak hadden verteld, hun leven beginnen.

Het verheugde gevoel dat ik toen had, is inmiddels verdwenen. In de kern is het Kinderpardon een mooie regeling, die recht moet doen aan de kinderen die hier zijn geworteld. Maar als ik hoor dat de afgelopen drie jaar minder dan 100 kinderen hierop succesvol een beroep hebben kunnen doen, dan kan ik alleen maar constateren dat het in de uitvoering behoorlijk mis gaat. De strikte uitleg leidt ertoe dat kinderen die hier al jaren wonen, niet mogen blijven. Ondanks dat dit voor hun ontwikkeling beter is.

Ik zie dat verzoeken worden afgewezen om formele redenen: ouders hebben geen asielpcedure doorlopen, het gezin is uit beeld van de rijksoverheid geweest, of vader wordt verdacht van oorlogsmisdaden. Formele redenen, maar wat zegt dit over de kinderen die hiermee te maken hebben? Wat betekent zo'n besluit voor hun ontwikkeling? Wie gaat met het kind in gesprek en vraagt wat hij of zij wil?

Als Kinderombudsman is het mijn taak om toe te zien op de naleving van het Kinderrechtenverdrag. Hierin staat dat het belang van het kind voorop moet staan bij alle beslissingen die betrekking hebben op kinderen. General Comment nr. 14 beschrijft dat om vast te stellen wat het beste besluit voor het kind is in alle procedures die het kind raken onderzoek moet worden gedaan naar het belang van het kind. Dit geldt voor iedere individuele zaak, bij ieder besluit, rekening houdend met de specifieke omstandigheden en de ontwikkelingsmogelijkheden van een kind, uitgevoerd door onafhankelijke professionals en bij voorkeur een multidisciplinair team.

In lijn met dit uitgangspunt moeten we ook kijken naar het Kinderpardon. Ik pleit voor een ommezwaai: ik wil een onderzoek voor ieder kind dat een beroep doet op het Kinderpardon naar wat de gevolgen zijn voor zijn ontwikkelingsbelang als hij niet in Nederland mag blijven. Dit onderzoek – uitgevoerd door een onafhankelijk, multidisciplinair team – moet de basis zijn voor de uiteindelijke beslissing. Daar ga ik me hard voor maken.

Margrite Kalverboer,
Kinderombudsman

COLOFON

Right! is een uitgave van Defence for Children.
© Juli 2016. Alle rechten voorbehouden.

Redactie en samenstelling
Tirsa Hofstee

Aan dit nummer werkten mee

Martine Goeman, Martin Vegter, Machteld van Werven, Sander Schuitemaker, Jantine Walst, Daniëlle de Jong, Margrite Kalverboer, Annemarie Bon, Maryam, Mariam en Stefan Popa.

Fotografie

Hans Moolenaar (p1, 14), Tirsa Hofstee (p2), Mayada (p8), Amjad (p9), Mahanad (p9) en Stella Tettero (p13).

Ontwerp

Designink.nl

Informatie

info@defenceforchildren.nl
Postbus 11103, 2301 EC Leiden

ISSN: 0927-1333

NEDERLAND ONDERSTREEPT MOREEL BANKROET

Door Stefan Popa

‘Hollandse jongens die hun bestaan in dit land, hun land, wordt ontnomen door een onmenselijke politiek. Terug naar Rusland – er klopt niets van’.

David en Daniël in gesprek met Hans Spekman, Partijvoorzitter van de PvdA.

David is elf jaar oud. In naam van de padvinderij struikt hij door de bossen van Baarn. Daniël is een jaar jonger dan zijn broer en voetbalt bij ‘Tot Ons Vermaak’. Voor de broertjes is Nederland thuis. Voor Nederland zijn Daniël en David kennelijk slechts gasten die met behulp van een glas en een kaartje buiten worden gezet. De broertjes moeten namelijk terug naar waar ze niet vandaan komen. David en Daniël zijn ontstaan uit een liefde die Romeo en Julia of Ali en Nino waardig is. Hun vader komt uit Georgië, hun moeder uit Rusland. Deze samenstelling maakt hun kinderen tot allochtoon, hoewel beiden geboren zijn in Amsterdam. Het zijn geen vluchtelingen, politiek noch economisch. Hun ouders wellicht, maar David en Daniël zijn met recht Hollandse jongens die hun bestaan in dit land, hun land, wordt ontnomen door een onmenselijke politiek. Terug naar Rusland – er klopt niets van.

In Nederland bestaat zoiets als het Kinderpardon. Het geeft te denken dat in

dit land, ooit zo grootmoedig en schappelijk, zo’n regeling nodig is. Het Kinderpardon moet voorkomen dat kinderzieltjes een onverwerkbaar klap krijgen. Helaas worden heel veel aanvragen afgewezen, niet zelden op allerlei onzinnige redenen, soms te technisch om voor menselijk door te gaan. Het pardon is in het leven geroepen om gewortelde kinderen niet kapot te maken. David en Daniël zijn niet alleen geworteld in Nederland: ze zijn hier gezaaid en ontkiemd.

Het is typerend voor ons denken anno nu. Blijf thuis, adviseert minister-president Rutte aan vluchtelingen die oorlog en misère ontvluchten. Nederland is het hart verloren. Als jongens als David en Daniël niet thuis zijn in Nederland, is het de vraag of wij Nederlanders überhaupt nog thuis zijn in dit land dat zo vervreemd is geraakt van zijn tolerante inborst. De politiek spreekt van een migrantenstroom waar ze

op mensen doelt. We kunnen niet iedereen opnemen, we willen Nederland niet in het faillissement storten. Ondertussen stevent dit land af op een moreel bankroet. ‘Nederland is veranderd’, verzucht de moeder van David en Daniël. Ze staat al jaren bij de entree van de plaatselijke Albert Heijn. Zoals velen uit Oost-Europa is ze een getrainde ingenieur die door de omstandigheden haar vak heeft verstoppen. Ze deelt geprinte en hand geknippede kaartjes uit met een verwijzing naar de Facebook-pagina David & Daniël blijven hier, met de aankondiging van een protest dat morgenmiddag plaatsvindt op de Brink in Baarn. Een pagina om leuk te vinden, hoe wrang. De familie wordt geruggesteund door de gestopte Kinderombudsman, de burgemeester en de inwoners van Baarn en tweetende BN’ers. Tijdens het protest zal een lied worden gezongen om een beroep te doen op staatssecretaris Klaas Dijkhoffs menselijkheid. Desalniettemin is er weinig vertrouwen. Vermoedelijk is het liedje al uitgezongen. Er wordt gehoopt op een wonder: dood aan de regels, lang leve het mensdenken.

Voor de broertjes David en Daniël is Baarn thuis. Zij spreken geen Russisch, slechts Nederlands. Zij zijn geboren in Nederland, maar dat blijkt niet genoeg bewijs voor hun Nederlanderschap. Zij kunnen en willen een belangrijke bijdrage leveren aan de grijze Nederlandse maatschappij en economie. Ook dat is niet afdoende. Er wordt tegen ze gezegd dat ze hier geen toekomst hebben. Het tegendeel is waar. Ze hebben geen toekomst in Rusland. Deze kinderen hebben een verleden in Nederland, enkel in Nederland, en bij een verleden hoort een toekomst. Dijkhoff beslist over het lot van twee tere menselijke levens. Hij is geboren in Soltau, Duitsland. Mochten David en Daniël inderdaad naar Rusland worden gestuurd, dan kunnen ze de staatssecretaris allicht een lift aanbieden en hem onderweg afzetten in zijn eigen land.

Dit artikel is gepubliceerd op Joop.nl.

MIJN LEVEN IN NEDERLAND

Karim

Zana

Armen

Mobina

Tatev

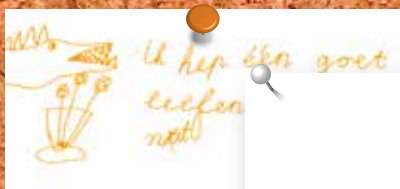
Elena

Samira

Iman

Alex

Arthur

Sharuni

Door Martine Goeman

KINDEREN UIT HET OOG VERLOREN BIJ KINDERPARDON

Het is 40 maanden geleden dat de kinderpardonregeling van kracht werd. Veel mensen denken dat er met de komst van het Kinderpardon een blijvende oplossing is gekomen voor kinderen die langer dan vijf jaar in Nederland zijn zonder verblijfsvergunning. Dat is helaas niet waar. Meer dan 92% van de kinderen wordt afgewezen. Per jaar komen er honderden kinderen bij aan wie een verblijfsvergunning op grond van het Kinderpardon wordt geweigerd.

Het Kinderpardon blijkt na drie jaar dus een wassen neus. Iedereen denkt dat het goed geregeld is, maar als maar zo'n miniem percentage wordt toegewezen, stelt dat niet veel voor. Kinderrechtenorganisatie Defence for Children roept daarom op om tot een oplossing te komen, en pleit voor een wet en verblijfsrecht voor alle gewortelde kinderen.

In totaal hebben 1.360 mensen een aanvraag ingediend voor de definitieve kinderpardonregeling, waarvan er 100 zijn ingewilligd (bron: Rapportage Vreemdelingenketen Rijksoverheid). Gezinsleden die deel uitmaken van het gezin van de hoofdaanvrager komen ook in aanmerking voor een verblijfsvergunning. Bij de 100 ingewilligde aanvragen gaat het dus om ouders, broers en zussen bij elkaar opgeteld. Op basis van de definitieve

kinderpardonregeling hebben naar schatting maar 50 kinderen een verblijfsvergunning gekregen in de afgelopen drie jaar.

Naast het feit dat kinderen vijf jaar of langer in Nederland moeten zijn om in aanmerking te komen voor het Kinderpardon, zijn er heel veel onduidelijke regels die in de praktijk zeer onrechtvaardig uitpakken. Het merendeel van de kinderen wordt afgewezen omdat het gezin onvoldoende gedaan zou hebben aan vertrek, het zogenaamde 'meewerkcriterium'.

ONACCEPTABEL

Het meewerkcriterium wordt zo uitgelegd dat bijna niemand meer voldoet aan deze eis. Het blijkt in de praktijk bijna onmogelijk om voor een verblijfsvergunning op grond van de definitieve regeling van het

Kinderpardon in aanmerking te komen. Dat blijkt wel uit de voorbeelden die bekend zijn bij de Kinderrechtenhelpdesk van Defence for Children. Iedere dag krijgen we daar nieuwe meldingen van. Zo kan een kind zes jaar in de eerste asielprocedure verwickeld zijn, maar had toch tegelijkertijd aan terugkeer moeten werken. Ook als de ouders van een kind een noodpaspoort bij de ambassade van het land van herkomst aanvragen (en dus meewerken aan vertrek) en tegelijkertijd nog in afwachting zijn van een procedure, komt het kind niet in aanmerking voor het Kinderpardon. Het gezin had -in plaats van te wachten op de uitspraak- moeten vertrekken. Het meewerkcriterium wordt in de praktijk een 'vertrekcriterium'. Niet vertrokken zijn wordt gelijkgesteld aan niet meewerken. Het is onacceptabel. Kinderen dreigen ondanks hun lange verblijf en worteling in Nederland te

worden uitgezet naar een land waar zij inmiddels vreemdeling zijn. Of ze worden uitgezet naar een land waar ze nog nooit geweest zijn, omdat ze hier zijn geboren. De verantwoordelijkheid van de overheid om tijdig tot een oplossing te komen, wordt bij de beoordeling van de aanvragen niet meegewogen. Het belang van het kind is hiermee totaal uit het oog verloren.

STOK ACHTER DE DEUR

Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat kinderen na vijf jaar verblijf in Nederland niet meer zonder schade aan hun ontwikkeling uitgezet kunnen worden. Er zou daarom een stok achter de deur moeten komen in het huidige beleid. Wanneer een kind na vijf jaar heeft kunnen terugkeren of is uitgezet, moet het kind recht hebben op verblijf en een toekomst in Nederland. De onzekerheid

en angst hebben dan lang genoeg geduurd. De politiek moet zo snel mogelijk met een oplossing komen. De kinderen hebben lang genoeg in onzekerheid gezeten. Zoals het meisje Lili van 10 jaar het verwoord: "Ik was nog maar een baby toen ik hier kwam. Ze zeggen dat ik terug moet. Maar ik weet niet wat ik daar moet. Ik ben elke dag bang." Zorg voor een wet en verblijfsrecht voor Lili en de andere gewortelde kinderen in Nederland.

■

Defence for Children roept op tot een wet en verblijfsrecht voor alle gewortelde kinderen. Teken de petitie **Ik Blijf Hier**. Hartelijk dank.

www.defenceforchildren.nl

KIJK MIJ EENS!

FOTOREPORTAGE: GEVLUCHTE KINDEREN IN NEDERLAND

Het zal je maar gebeuren. Je moet je huis, vrienden, juf en huisdier achterlaten. Met een paar spullen en geen idee wat de toekomst zal brengen moet je weg uit je land. Samen met je ouders, een familie-lid of soms zelfs alleen. Geen tijd om een route uit te stippelen, reis je langs gevaarlijke plekken naar hopelijk veiliger terrein. Na een lange en heftige tocht kom je aan in Nederland.

In de fotoreportage 'Kijk mij eens!' van UNICEF Nederland en Sony maken kinderen die dit is overkomen, zichzelf zichtbaar. Zij vertellen wat veel kinderen nog dagelijks meemaken. 26 kinderen die nog maar kort in Nederland waren, leerden hoe ze een camera moeten bedienen en hoe ze daarmee uitdrukking kunnen geven aan hun gevoelens, ideeën en dromen. De reportage geeft een beeld van de kinderen achter de getallen. Kinderen die vaak worden vergeten in de discussies. Het laat zien dat asielzoekerskinderen in de allereerste plaats gewoon kinderen zijn. Gewone kinderen in een bijzondere situatie.

De meeste kinderen - waar ter wereld ze ook worden geboren - willen spelen, opgroeien en leren in nabijheid van hun ouders en familieleden. Soms kan dat niet. Door oorlogen en andere rampen moeten kinderen en gezinnen huis en haard verlaten. Tegen hun wil, maar in de hoop dat ze elders rust en veiligheid vinden. Eenmaal in Nederland volgt vaak een lange periode van onzekerheid en veelvuldig verhuizen van de ene asiel-

opvang naar de andere. Dat komt door de manier waarop de asielprocedure en asielopvang in Nederland is georganiseerd.

De kinderen die in deze reportage aan het woord komen zijn in Nederland terecht gekomen en vertellen hoe dat voor ze is. Het is ongelooflijk om te zien en te horen hoeveel veerkracht kinderen hebben. Ze zien nieuwe mogelijkheden, werpen zich vol overgave op de nieuwe taal en school, maken nieuwe vrienden en proberen er zo wat van te maken. Iedere dag weer. Natuurlijk denken veel kinderen met weemoed terug aan hun thuis, ver weg. Sommigen zouden niets liever willen dan direct terugkeren. Als het veilig zou zijn.

"Dit ben ik met mijn twee broers en mijn zus. We zijn een vierling. Ik ben als eerste geboren, mijn zusje als laatste. Deze foto is gemaakt voor de deur van ons huis op de eerste verdieping in een van de woonblokken in het asielzoekerscentrum. Mijn broer Mayad is blind aan zijn rechteroog. In Syrië konden de artsen daar niks aan doen, maar hier kan hij geopereerd worden. Het zou super zijn als hij weer kan zien. We hebben ook nog twee oudere broers van 19, een tweeling." Aldus Mohanad Mahmoud van 16 jaar, hij komt uit Syrië en woont in het asielzoekerscentrum in Heerlen.

Op deze foto zie je mijn moeder en mijn lieve zusje Alma. Ze is pas vier jaar oud maar ze heeft onze vader en oudere broer nu al twee jaar niet gezien. Onze vader is nog steeds in Syrië en onze broer in Turkije. Op een dag vertelde mijn moeder me dat we weg moesten uit ons huis en land omdat het niet langer veilig was om te blijven. We vluchtten naar Turkije en zijn de zee overgestoken naar Griekenland. Ik ben sterk maar mijn zusje was nog zo klein, ze was veel te jong voor zo'n reis. Daarna moesten we lopen door Hongarije. We hebben toen vijf dagen niets gegeten. Mijn zusje was erg zwak en ik was bang dat ze dood zou gaan. Ik was blij toen we in Nederland aankwamen. We hebben hier dan wel een heel kleine kamer, maar het is tenminste veilig. Ik hoop dat mijn zusje gezond blijft omdat ik van haar het allermeeste hou. " Zo vertelt Amjad Jimo van 12 jaar, hij komt uit Syrië en woont in het asielzoekerscentrum in Echt.

Dit ben ik, links, samen met mijn twee zusjes, Rania (10 jaar) en Mona (17 jaar). Soms maken we ruzie met elkaar maar dat is wat zussen doen. We houden heel veel van elkaar. We praten vaak over onze herinneringen aan Irak." Zo vertelt Mayada Alali van 15 jaar, ze komt uit Irak en woont in het asielzoekerscentrum in Heerlen.

FOTOBEEK

De foto's zijn in boekvorm verschenen, het boekje is te downloaden op de website van UNICEF Nederland of vraag het boekje op via eyesee@unicef.nl

KINDERRECHTEN EN MIGRATIE: DE STAND VAN ZAKEN UIT HET JAARBERICHT KINDERRECHTEN 2016

KINDERRECHTENBEGINSELEN

- » Alle rechten gelden voor alle kinderen; kinderen mogen niet op grond van hun verblijfsstatus worden uitgesloten van hun rechten (artikel 2 IVRK).
- » Migrantenkinderen met een handicap hebben recht op bijzondere zorg zonder discriminatie (artikel 2 en 23 IVRK).
- » Kinderen hebben recht op een goede ontwikkeling en op respect voor hun identiteit en privéleven (artikel 6, 8 en 16 IVRK).
- » Kinderen horen bij hun ouders op te groeien, tenzij dat niet in hun belang is (artikel 9 en 10 IVRK).
- » Alleenstaande minderjarige vreemdelingen hebben recht op extra bescherming (artikel 2, 20, en 22 IVRK).
- » Kinderen mogen alleen als uiterste maatregel en voor de kortst mogelijke duur gedetineerd worden (artikel 37 sub b IVRK). >>

Indicator	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Verskil met 2014
Aantal alleenstaande minderjarigen in vreemdelingenbewaring/grensdetentie	300	220	90	70	30	10	10	-
Aantal kinderen in gezinnen vreemdelingenbewaring/grensdetentie	-	230	320	350	280	120	130	+8%
Aantal aanvragen verblijf van kind bij ouder in Nederland	9.210	9.470	9.610	9.840	8.890	11.880	16.940 ¹	+43%
Aantal afgehandelde aanvragen kind bij ouder in Nederland	8.450	10.410	8.800	9.980	9.300	9.330	15.260	+64%
Percentage afwijzingen aanvragen verblijf van kind bij ouder in Nederland	39%	48%	59%	57%	27%	18%	17% ²	-1%
Aantal kinderen in gezinslocaties	-	-	-	1.100	1.080	1.040	1.000	-4%
Verblijfsduur in gezinslocaties in dagen	-	-	-	219	349	484	560	+16%
Nieuw: Aantal aanvragen voor de definitieve kinderpardonregeling	-	-	-	-	400	520	440	-15%
Nieuw: Aantal afgehandelde aanvragen voor de definitieve kinderpardonregeling	-	-	-	-	170	530	510	-4%
Nieuw: Aantal inwillingen voor de definitieve kinderpardonregeling ³	-	-	-	-	20	10 ⁴	30	Zie voetnoot ³
Nieuw: Aantal afwijzingen voor de definitieve kinderpardonregeling	-	-	-	-	160 = 94%	520 = 98%	440 ³ = 86%	Zie voetnoot ³

Bronnen (punt 1 t/m 3): Brief van het Ministerie van Veiligheid en Justitie van 2 mei 2016.

1. 4.160 aanvragen voor toelating en verblijf (TEV) en 12.780 nareisaanvragen van een kind bij een ouder.
2. 440 afwijzingen in de TEV-procedure en 2.170 afwijzingen in het kader van nareis.
3. Het aantal afgehandelde zaken is opgebouwd uit inwillingen, afwijzingen en niet inhoudelijke afdoeningen. Een voorbeeld van een niet inhoudelijke afdoening is een intrekking. Het afwijzingspercentage is nu berekend aan de hand van het aantal afwijzingen ten opzichte van het aantal afgehandelde zaken. Wanneer in 2015 de niet inhoudelijke afdoeningen (40 zaken) af worden getrokken van de afgehandelde zaken, is er sprake van 440 afwijzingen ten opzichte van 470 zaken. Dat is een percentage van 94% afwijzingen.
4. In de rapportage vreemdelingenketen van de IND in 2014 is het aantal van 10 inwillingen opgenomen. In de rapportage in 2015 staat het aantal van 50 inwillingen in 2014. Dit zou komen omdat er sinds 2015 anders wordt geteld.

STAND VAN ZAKEN

1. Belang van het kind in de procedure

Voor kinderen gelden in migratieprocedures in beginsel dezelfde eisen als voor volwassenen. Het is positief dat er een hoofdstuk is opgenomen over de belangen van kinderen in de werkinstructie van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) voor procedures over het recht op gezinsleven en privéleven (artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en Fundamentele vrij heden: EVRM). Hoe het belang van het kind wordt getoetst en gewogen zou echter transparant terug te vinden moeten zijn in de wetgeving of het beleid voor alle migratieprocedures. Een belangrijke aanbeveling van het VN-Kinderrechtencomité is dat de Nederlandse overheid zich voldoende rekenschap moet geven van de mate van ontwikkeling van een kind bij de beoordeling van de geloofwaardigheid in de asielprocedure. In General Comment nummer 14 heeft het VN-Kinderrechtencomité uiteengezet hoe de belangen van kinderen een kenbare plaats moeten krijgen. Dit zou het kader moeten vormen voor aanpassing van wetgeving en beleid. De belangen van migrantenkinderen met een handicap krijgen daarnaast te weinig gewicht. Zo komt het voor dat een doof meisje geen operatie krijgt omdat zij geen verblijfsrecht heeft. Daarnaast is een zwaar gehandicapte jongen in een opvanglocatie ondergebracht waar de thuiszorginstantie het voor hem onverantwoord vindt. Kinderen met een handicap dienen altijd zonder discriminatie passende (gezondheids)zorg aangeboden te krijgen en hun belangen dienen voorrang te krijgen.

2. Wet voor gewortelde kinderen: geen gunst maar een recht

De regels van het in 2013 ingevoerde Kinderpardon worden zo strikt toegepast, dat veel gewortelde kinderen onterecht buiten de boot vallen en er voor hen alsnog uitzetting dreigt. Sinds 2013 is 95% van de aanvragen voor de definitieve kinderpardonregeling afgewezen (92% afwijzingen wanneer wordt uitgegaan van een nieuwe telling). Het overgrote deel van de afwijzingen komt omdat de ouders onvoldoende meegewerkt zouden hebben

aan vertrek. Hoe een gezin wel aan dit meewerkcriterium kan voldoen, is niet duidelijk. Het gaat bij de uitwerking van de kinderpardonregeling niet meer over de kinderen en hun rechten. De staatssecretaris kent in sommige zaken op grond van zijn eigen discretionaire bevoegdheid een verblijfsvergunning toe. Maar het is onduidelijk waarom het ene kind dan wel een vergunning krijgt en het andere kind niet.

Een wet is nodig die voorziet in verblijfsrecht voor alle gewortelde kinderen die voor hun achttiende levensjaar langer dan vijf jaar in Nederland zijn nadat zij een verblijfsvergunning hebben aangevraagd. Uit wetenschappelijk onderzoek (De schade die kinderen oplopen als zij na langdurig verblijf in Nederland gedwongen worden uitgezet, Kalverboer en Zijlstra, 2009) blijkt dat kinderen na vijf jaar niet meer zonder schade aan hun ontwikkeling uitgezet kunnen worden.

3. Opvang kinderen moet kindvriendelijker

Defence for Children en UNICEF Nederland zijn, samen met Vluchtelingenwerk Nederland, Kerk in Actie en Warchild actief in de Werkgroep Kind in azc. In 2015 organiseerde de werkgroep een besloten sessie tussen kinderen en Tweede Kamerleden. Heet hangijzer voor de kinderen zijn de vele verhuizingen van opvang centrum naar opvangcentrum en het soms jarenlange wachten op een besluit over de verblijfsvergunning. Het pijnpunt van de verhuizingen was eerder in 2015 actueel, toen de Werkgroep Kind in azc het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) opriep om de gedwongen verhuizing van circa 120 bewoners uit de gezinslocatie in Almelo niet door te laten gaan. De verhuizing ging echter door.

Verhuisden gezinnen met kinderen volgens de cijfers van het COA in 2014 nog 1.630 keer, in 2015 was dat 2.280 maal het geval (Rapportage Vreemdelingenketen. Periode januari – december 2015, Ministerie van Veiligheid & Justitie, 2016). De bezetting in de centra was weliswaar ook hoger. Maar bij de toename van 40% moet worden

vermeld dat de verhuizingen van de centrale ontvangstlocatie naar de procesopvanglocatie en naar het asielzoekerscentrum hierin niet worden meegeteld omdat deze gezien worden als onderdeel van de asielprocedure. Ook verhuizingen van crisishulpopvang naar crisishulpopvang worden door het COA niet geregistreerd. In werkelijkheid moeten kinderen dus nog veel vaker verhuizen.

De Werkgroep Kind in azc pleit voor het opvangen van kinderen en hun ouders op een vaste locatie vanaf binnenkomst in Nederland tot het moment dat ze naar een huis in Nederland kunnen of ze terug moeten keren naar hun land van herkomst of elders. Dat zou in kleinschalige woonvormen in een stad of dorp georganiseerd moeten worden. Er kan dan voor school, sport, huisartsen etcetera aangesloten worden bij de voorzieningen die er al zijn. Kinderen moeten bij een onafhankelijke vertrouwenspersoon terecht kunnen met vragen en zorgen. Deze vertrouwenspersoon kan zo nodig helpen bij de doorverwijzing naar gespecialiseerde (psychosociale) zorg. Volwassenen dienen daarnaast de mogelijkheid te krijgen om hun rol als ouder in te vullen en ook Nederlands te leren. Positief is dat er vanuit het hele land, en met name uit gemeenten, een roep is om alternatieven voor het systeem waarin kinderen om de haverklap moeten verhuizen. Het is hoog tijd deze initiatieven op korte termijn in de praktijk te brengen en uit te bouwen.

4. Gezinshereniging onder druk

Het aantal verzoeken om gezinshereniging van een kind bij een ouder in Nederland is het afgelopen jaar met 43% fors gestegen. Asielzoekers kunnen hun gezinsleden pas laten overkomen wanneer zij een verblijfsvergunning hebben. In 2015 werden de beslistermijnen voor asielprocedures en gezinsherenigingsprocedures verlengd waardoor het meer dan twee jaar kan duren voordat een gezin herenigd kan worden. Dit beleid kan nadelige gevolgen hebben voor de veiligheid en ontwikkeling van de achterblijvende kinderen. De termijnen voor gezinshereniging moeten zo snel mogelijk worden verkort.

Uit onderzoek blijkt dat de Nederlandse wetgeving en beslisprijktijk niet in lijn is met internationale regels, waarin vastgelegd is dat aan het belang van het kind een groot gewicht toekomt (Gezinnen in de knel, een analyse van het belang van het kind in het Europese en Nederlandse gezinsmigratiebeleid, Defence for Children, 2015). Het is positief dat er medio 2015 een hoofdstuk is opgenomen over de belangen van kinderen in de werkinstructie van de IND voor procedures over het recht op gezinsleven en privéleven (artikel 8 EVRM). De toets aan het belang van het kind en het gewicht dat daar aan toekomt dient echter te worden geborgd in wetgeving. Het is verontrustend dat de autoriteiten geen cijfers bijhouden over het aantal ouders dat verblijf bij zijn kind aanvraagt. Het gaat hierbij vaak om Nederlandse kinderen met een buitenlandse ouder. Door het gebrek aan cijfers is niet zichtbaar of het recht op gezinsleven voor deze kinderen wordt gerespecteerd.

5. Bescherm alleenstaande minderjarige vreemdelingen

Onder het groeiende aantal vluchtelingen dat in 2015 naar Nederland komt, bevinden zich 3.859 alleenstaande minderjarigen: kinderen die zonder hun ouders of verzorger uit hun land van herkomst zijn gevlucht (in 2014 waren dit nog 984 asielaanvragen). De hoge instroom zorgt voor uitdagingen, maar dat mag geen reden zijn voor een gebrek aan waarborgen voor waar het gaat om de realisatie van de rechten van deze kinderen. Zo is het ontoelaatbaar dat kinderen werden gehoord door de IND zonder dat hun voogd aanwezig was en dat kinderen soms maanden in crisisopvang of noodopvang verbleven. De staatssecretaris kondigde eerder aan dat de grootschalige campussen op 1 januari 2016 gesloten zouden zijn. Die datum is verschoven naar 1 januari 2017. Tot op heden, lijkt er nog geen een campus gesloten te zijn. Campussen zijn schadelijk voor de emotionele ontwikkeling van kinderen. De kinderen vertellen dat ze worden beïnvloed door de negatieve sfeer en dat in de centra veel alcohol en drugs worden gebruikt. Het niet hebben van een

verblijfsvergunning beheerst hun hele leven. Veel kinderen hebben psychische klachten. De kinderen in de campussen hebben vaak geen toekomstperspectief, mede hierdoor verdwijnen veel kinderen. Het is zorgelijk dat nog onduidelijk is wat het COA geregeld heeft voor de aangekondigde nieuwe kleinschalige opvangvorm. Daarbij is het ook niet bekend hoe er zal worden omgegaan met de psychische klachten van kinderen, wat voor personeel daar gaat werken en of zij voldoende geschoold zullen zijn. Op dit moment wordt alleen beoordeeld of een kind wel of niet in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning, maar dat is nog geen garantie voor een veilige en een duurzame oplossing voor het kind (Durable solutions for separated children in Europe; national report The Netherlands, Defence for Children, 2016). Tijdens een formeel en multidisciplinair proces zou zo spoedig mogelijk begonnen moeten worden met het zoeken naar een lange termijn oplossing die in het belang van het kind is.

6. Geen kinderen in vreemdelingendetentie

Nadat een aanvraag voor een verblijfsvergunning is afgewezen kan een gezin in een vrijheidsbeperkende gezinslocatie worden geplaatst. Het gezin mag zich dan niet buiten de gemeentegrenzen begeven en de ouders hebben een meldplicht. In 2015 verbleven 1.000 kinderen in gezinslocaties. De gemiddelde verblijfsduur in een gezinslocatie steeg naar 560 dagen (ten opzichte van 484 dagen in 2014). Er vindt geen registratie plaats van het aantal

gezinnen dat de gezinslocatie moeten verlaten omdat het jongste kind achttien jaar wordt en het recht op opvang stopt. Hierdoor is het niet inzichtelijk hoeveel kinderen na jarenlang verblijf in Nederland alsnog in de illegaliteit belanden. In 2015 keerden 120 kinderen zelfstandig terug naar het land van herkomst vanuit de gezinslocaties. Op de gezinslocaties heerst iedere dag angst. Angst dat de politie in alle vroegte en soms met grote getale, gezinnen komt ophalen om hen naar de gezinsdetentie in Zeist te brengen (gesloten gezinsvoorziening genoemd). Vanuit deze locatie werden 90 kinderen uitgezet, waarvan 20 kinderen naar Armenië en 20 kinderen naar Nigeria. De overige uitzettingen betroffen voornamelijk uitzettingen naar andere EU-landen. Samen met de Coalitie Geen Kind in de Cel, pleiten UNICEF Nederland en Defence for Children ervoor dat geen kind onschuldig van zijn of haar vrijheid wordt beroofd. Er moet ingezet worden op het gebruik van alternatieven voor de detentie. Het oppakken van gezinnen door de politie, soms in alle vroegte, dient te stoppen. Dit is zeer traumatisch voor de kinderen en de andere bewoners van de gezinslocatie. ■

Deze tekst is afkomstig uit Jaarbericht Kinderrechten 2016. Het Jaarbericht is de jaarlijkse graadmeter voor de situatie van kinderen in Nederland van Defence for Children en UNICEF Nederland.

Het Jaarbericht Kinderrechten is op 3 juni 2016 door jongeren van de ISK school uit Utrecht en het jongerenpanel van UNICEF overhandigd aan Van Rijn, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Door Tirsa Hofstee

“IN GEORGIË HEB IK GEEN TOEKOMST. ZELFS GEEN HEDEN.”

De 18-jarige Mariam uit de stad Groningen dreigt terug te worden gestuurd naar Georgië. Zeven jaar geleden kwam Mariam hier aan.

“Ons land was in oorlog en we moesten vluchten”, vertelt Mariam. Mariam ontvluchtte samen met haar moeder in 2009 de oorlog in haar vaderland. Haar vader is Ossetiër en is daarom zijn leven niet zeker in Georgië, waar een burgeroorlog woedt tussen Georgiërs en Ossetiërs. Waar hij zich bevindt, weten Mariam en haar moeder niet. Mariams zus is getrouwd met een Georgiër, heeft een andere achternaam en is er wel veilig, zo legt Mariam uit. “Het was vreselijk om weg te moeten uit de wereld die je kent. We hadden alles en ineens hadden we niets meer. Ik had al mijn vrienden thuis en in Nederland had ik niks. Voor mij was dat heel moeilijk.”

Maar ze voelt zich al snel thuis en leert binnen drie maanden de Nederlandse taal. Ze kwam samen met haar moeder terecht in Nederland waar ze achtereenvolgens woonden in asielzoekerscentra in Bellingwolde, Soest, Ter Apel, Delfzijl. En onlangs, toen Mariam 18 werd, in de bed-, bad- en broodvoorziening in het voormalige Formule 1-hotel in Groningen. Via een stichting vonden ze een huis in Groningen, dat ze delen met twee andere vluchtelingen.

“Als de telefoon gaat, schrik je. Als de voordeurbel klinkt, schrik je”, zegt Mariam. Ze wil absoluut niet terug, omdat het nog onveilig voor haar is in Georgië. Gewapende groepen mensen maken nog steeds ruzie over bepaalde gebieden in het land. “In Georgië heb ik geen toekomst. Zelfs geen heden”, zegt Mariam.

HOGER BEROEP

Haar zaak is al vier keer door de rechter in haar voordeel beslist, maar de Immigratie- en Naturalisatie Dienst (IND) gaat steeds in hoger beroep. En ook toen de IND in 2012 ook in hoger beroep verloor, werd geen vergunning verleend maar opnieuw een afwijzing geschreven. In de kinderpardonprocedure stelt de IND dat Mariam en haar moeder meer medewerking hadden moeten verlenen aan hun vertrek. Deze medewerking zou moeten zijn verleend in een periode waarin Mariam en haar moeder in beroep waren tegen afwijzing van hun asielaanvraag. De rechtbank in Groningen is het met Mariam en haar moeder eens dat in redelijkheid geen medewerking van hen mocht worden verwacht in die periode en heeft het beroep tegen de afwijzing van hun kinderpardonvraag daarom

gegrond verklaard. Ook deze keer heeft de IND zich niet bij dit oordeel neergelegd, maar is opnieuw in hoger beroep gegaan bij de Raad van State.

Mariam zit in 5 vwo op het Eemsdelta-college in Appingedam, ze wil rechten gaan studeren of international organisations & relations. “Een ding weet ik zeker: ik wil later mensen gaan helpen. Ik wil niet dat mensen in zo’n situatie als ik belanden. Dat wens ik zelfs m’n vijanden niet toe.”

In augustus 2016 krijgt Mariam te horen of ze wel of niet mag blijven in Nederland.

LEESTIP

Je zult maar net als Ward in Free Run staatloos zijn, dus geen nationaliteit hebben en met je moeder illegaal in Nederland leven. Alles is moeilijk, omdat je geen identiteitsbewijs hebt. En je hebt dan wel recht op onderwijs, maar je mag geen examens doen. En je hebt wel recht op gezondheidszorg, maar zie het maar eens te krijgen zonder dat je je kunt legitimeren. Als Wards moeder onverwacht wordt uitgezet, staat Ward er alleen voor. In hun schamele woonruimte kan hij niet langer blijven en ook de ouders van zijn vriend willen hem niet langer te gast in huis als ze horen dat Ward illegaal in Nederland is.

Dan komt Ward erachter wie zijn biologische Nederlandse vader is. In plaats van hulp te zoeken bij een organisatie als Defence for Children, besluit Ward zijn vader zelf te gaan opsporen. Als die hem erkent, kan hij immers de Nederlandse nationaliteit krijgen. Maar wie is zijn vader eigenlijk? En waarom heeft hij zich nooit iets van Ward aangetrokken?

BOEK WINNEN?

We verloten 2 exemplaren van het boek Free Run. Wil je ook kans maken? Stuur dan een mailtje naar info@defenceforchildren.nl. De winnaars zullen op 1 augustus bericht ontvangen. Met dank aan Uitgeverij Moon voor het beschikbaar stellen van de boeken.

INTERVIEW MET DE SCHRIJFSTER: ANNEMARIE BON

Ward, de hoofdpersoon in het boek, is staatloos, op welke manier heeft dat invloed op zijn leven?

Ward leeft voortdurend in angst. Hij is altijd bang op te vallen en iets verkeerd te doen, waardoor hij zijn ID moet laten zien. Hij heeft weinig vrienden, mede doordat hij vaak verhuisd is. Zijn moeder en hij hebben ook een aantal keer in een uitzetcentrum gezeten. Zijn enige vriend Marnix neemt hij nooit mee naar huis. Door al deze problemen is Ward niet erg optimistisch over zijn leven en de toekomst.

Wat vinden kinderen leuk aan het boek?

Kinderen en jongeren lezen dit boek vooral graag omdat het een spannend verhaal is. Ward maakt van alles mee tijdens zijn zoektocht. Hij zwerft op straat, wordt beroofd, krijgt met de politie en criminaliteit te maken. Lezers kunnen er niet over uit dat Ward op de vlucht is, terwijl hij niets gedaan heeft.

Hoe ben je op het onderwerp gekomen?

Ik trek me als jeugdboekenschrijfster altijd het lot van kinderen aan. Dus waar rechten van kinderen worden geschonden, voel ik verontwaardiging en wil ik daarover schrijven. Verhalen zijn voor mij de manier om begrip te brengen bij anderen of troost en steun te bieden, als je zelf in zo'n situatie zit. Staatloosheid is in mijn vizier gekomen na het rapport over Staatloosheid in Nederland in 2011 en de vele artikelen die er destijds over verschenen. Ik heb gekozen voor een jongen die hier is opgegroeid omdat ik hoop dat kinderen zich daar gemakkelijker mee kunnen identificeren en het probleem niet heel 'ver van mijn bed' wordt.

Op welke manier heb je je verdiept in het onderwerp?

Ik heb natuurlijk dat rapport van UNHCR gelezen en een uitgebreid interview gehad met de auteur ervan, Karel Hendriks. Ik heb het boek 'De Kleine Gids, rechten van kinderen zonder papieren 2011' (publicatie van Defence for Children) doorgenomen. Ik heb gesproken met een oud hoofdofficier van justitie en met een advocaat. Ik heb met een ex-dakloze gewandeld en me laten voorlichten over hoe het is op straat te moeten leven. Ook heeft een 'freerunner' me uitgebreid verteld en gedemonstreerd hoe hij zijn sport beoefent.

Wat zou er moeten gebeuren denk je, om dit probleem aan te pakken?

Ik vind dat Nederland zich moet schamen over hoe kinderen hier soms in de knel zitten en hoe hun rechten geregeld geschonden worden. Kinderen mogen nooit de dupe worden van hun ouders, regelgeving of wat dan ook. Hun belang moet altijd voorop staan. Kinderen die geworteld zijn in Nederland, horen hier te blijven.

Iets anders wat je nog zou willen zeggen?

Ik wil met dit boek kinderen zonder papieren, die er net zo voorstaan als Ward, een stem geven. En ik hoop dat dit verhaal een klein beetje kan bijdragen aan een beter lot voor hen. ■

ACTIE

IK BLIJF HIER.

Om deze kinderen gaat het. Ze hebben geen verblijfsvergunning en leven iedere dag in angst. Angst dat ze teruggestuurd worden naar een land dat ze niet kennen omdat zij hier al jaren wonen, naar school gaan en vriendjes en vriendinnetjes hebben.

Laat van je horen!

Teken de petitie op www.defenceforchildren.nl

